

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	18
นิยามศัพท์เฉพาะ	20
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
ตอนที่ 1 คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	31
1.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	31
1.2 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	32
1.3 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	34
1.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	39
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	47
2.1 องค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	54
2.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	70
ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	152
3.1 ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	152
3.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	153
3.3 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	156
3.4 มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	158
ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศ	198
4.1 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศอังกฤษ	199
4.2 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศสวีเดน	200
4.3 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา	201
4.4 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศญี่ปุ่น	202
4.5 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศอิสราเอล	203
4.6 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศมาเลเซีย	205
ตอนที่ 5 การวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น	206
5.1 ความหมายของโมเดลสมการโครงสร้าง	206
5.2 องค์ประกอบของโมเดลสมการโครงสร้าง	207
5.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง	207
5.4 กระบวนการวิจัยพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้าง	210
5.5 การประเมินและการปรับโมเดล	212

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	215
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย	216
1.1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	216
1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	216
1.3 การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพดีเด่น	217
ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย	218
2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	218
2.2 ตัวแปรที่ศึกษา	221
2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	222
2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	223
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	224
2.6 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย	227
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	232
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	236
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบเชิงสมมติฐาน ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	241

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	272
สรุปลผลการวิจัย	273
อภิปรายผลผลการวิจัย	275
ข้อเสนอแนะ	286
บรรณานุกรม	288
ภาคผนวก	310
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	311
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมภาษณ์	327
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	329
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	330
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	335
ภาคผนวก ฉ รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้ทดลองเครื่องมือวิจัย	345
ภาคผนวก ช ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	347
ภาคผนวก ซ ผลการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพดีเด่น	364
ภาคผนวก ฌ ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัย	371
ภาคผนวก ฎ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามรายด้าน และโดยรวม	379

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้โปรแกรม LISREL Version 8.72	383
ภาคผนวก ก ประวัติย่อผู้วิจัย	417

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	38
2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	46
3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	52
4 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปัจจัยบรรยากาศของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา และ ปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	58
5 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยบรรยากาศของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา และ ปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	62
6 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษา ปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา และปัจจัย พฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	65

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
7 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	67
8 การสังเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา	69
9 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	77
10 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	87
11 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	99
12 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลการวัดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	106
13 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	115
14 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลการวัดบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	122

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา	130
16 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลการวัดความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา	137
17 การสังเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก ...	145
18 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของโมเดลการวัดพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	151
19 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ...	209
20 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	221
21 ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์	227
22 ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย	231
23 สรุปผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพดีเด่น	239
24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	242
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้	244
26 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	246

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกด้าน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (TRA) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	248
28 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกด้านการ มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา (PAR) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	250
29 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้าน บรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (OR) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	253
30 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้าน ความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา (ED) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	255
31 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้าน พฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก (BE) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	257
32 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้าน คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (QUA) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	259
33 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ	262
34 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ	263
35 ค่าน้ำหนักอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปร	268
36 รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้ทดลองเครื่องมือวิจัย	346
37 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ค่าอำนาจจำแนก และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	372
38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านคุณภาพผู้เรียนในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	380

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
39 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	380
40 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษา	381
41 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านบรรยากาศของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	381
42 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากร ทางการศึกษา	382
43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครู ผู้ดูแลเด็ก	382

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ร่างกรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16
2 โมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	39
3 โมเดลการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	53
4 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปัจจัยบรรยากาศของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา และ ปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	59
5 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา และปัจจัยพฤติกรรมการ สอนของครูผู้ดูแลเด็ก	63
6 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปัจจัยพฤติกรรมการสอนของ ครูผู้ดูแลเด็ก	65
7 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	68
8 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็กที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	69

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
9 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	70
10 โมเดลการวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	78
11 โมเดลการวัดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	100
12 โมเดลการวัดบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	117
13 โมเดลการวัดความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา	131
14 โมเดลการวัดพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก	146
15 หลักการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	178
16 สรุประยะการดำเนินการวิจัย	230
17 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (TRA) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	250
18 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา (PAR) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	252
19 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้านบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (OR) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	254
20 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้านความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา (ED) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	256
21 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก (BE) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	258
22 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในด้านคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (QUA) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	260

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
23 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ	262
24 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ	263
25 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์	263
26 รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์	264
27 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของสมการโครงสร้างรูปแบบความสัมพันธ์	271